

6 of 8 DOCUMENTS

DAGBLAD VAN HET NOORDEN

Dagblad van het Noorden

25 oktober 2010 maandag

Hoe die van het zand en van het veen elkaar zien

BYLINE: Door Eric Nederkoorn

SECTION: CULTUUR; Blz. 50

LENGTH: 579 woorden

REPORTAGE DE LEGE RUIMTE

3 Film zoekt in Elim en **Zuidwolde** naar cultuurverschillen

Zuidwolde Is er verschil tussen 'die van het veen' en 'die van het zand'? Vraag het op en langs de Hondsrug en krijg als antwoord: ja.

Andere karakters. Maar klopt dit ook echt, of is het eenmythe? Goed idee van Stichting De Lege Ruimte uit Assen, om een zand- en een veendorp in een documentaire met elkaar te vergelijken: **Zuidwolde** (zand) en Elim (veen), bij Hoogeveen.

Een paar weken geleden ging de film Zand en Veen, gemaakt door Suzanne Groote en Bé Helder, in première op neutraal terrein, in Assen.

Begin oktober waren er twee voorstellingen in Elim, zaterdag was **Zuidwolde** aan de beurt; ook nu weer in twee sessies.

Bij de theatrale kassa in Zalencentrum Den Kaat hield de kaartverkoopster de stand bij. Bij de tweede voorstelling bleken 23 bezoekers van het zand te komen tegen 16 van het veen. Plus twee van de klei. En eentje naar eigen zeggen van de turf, wat dan weer gedroogd veen is.

Het idee voor de documentaire ontstond op deze zelfde plek. "We waren een locatietheaterstuk aan het voorbereiden", zegt Bé Helder, "Zand & Veen, als een soort Romeo & Julia." Suzanne Groote: "Door de gesprekken kwamen we op het idee om gewoon de werkelijkheid te filmen.

Mooi genoeg." De twee deden de interviews, plus de montage en de eindregie van de beelden die door Studio Logtenberg uit Assen werden geschoten. Documentaire is misschien een wat grote term. Er is meer sprake van een reeks logisch gemonteerde interviews, zonder conclusies; de beelden spreken voor zich en vormen zo samen een document, meer dan een documentaire in de klassieke zin.

Uiteindelijk is het zoals je elders in Drenthe voelt, roege veners, een hechte gemeenschap, die de kat uit de boom kijkt, de 'bek veuraon' heeft, tegenover letterlijk 'los' zand, de zandorpers die minder rechtuit zeggen waar het op staat. Het grappige is dat dit ook in deze film zelf weer gebeurt. De Elimieten zeggen van zichzelf dat ze soms al te snel hun mond opentrekken, zeggen gemakkelijker over de Zuidwoldigers dat die om de hete brij heendraaien en tonen zich ook wat trotser op hun afkomst. De Zuidwoldigers zijn voorzichtiger met hun kwalificaties, indirecter. Waarbij moet worden aangemerkt dat **Zuidwolde** door de vele 'import' al niet echt een hechte gemeenschap meer is.

Mooi voorbeeld is de Elimiet die voor de liefde naar **Zuidwolde** verhuisde en zag hoe (lauw) de bevolking reageerde toen het nieuwe gemeentehuis in het centrum verrees: 'organische' architectuur van architect Alberts (zie ook Gasunie en De Buitenplaats Eelde): héél organisch, maar van enige organische versmelting met **Zuidwolde** zelf is geen sprake. 't Ziet er niet uit, eerlijk gezegd. "Dit was in Elim nóóit gebouwd", zegt de oud-Elimiet.

Hoe die van het zand en van het veen elkaar zien Dagblad van het Noorden 25 oktober 2010 maandag

De Zuidwoldiger ex-boer Harm Klunder, zaterdag in de zaal, herinnert zich nog hoe twee stratenmakers uit Elim begin jaren zeventig nogal argwanend zijn straatje legden.

"Ze zeiden haast niks, alleen lieten ze me goed voelden dat ik ze wel wat meer mocht betalen."

Het voor deze bijeenkomst driekoppige Misdrom Consort (twee klarinetten en een basethoorn) begeleidde de film treffend: hechte klanken onder Elimbeelden, wat lossier onder die van **Zuidwolde**.

Helder en Groote kozen er, zeggen ze, bewust voor om hun film niet in een historische context te plaatsen. Dat was hun veel te veel geworden. "Het ging ons om het leven van nú", zegt Helder. Groote: "We zijn nu eenmaal

theatermakers."

Nu nog afwachten of TV Drenthe er brood inziet.

LOAD-DATE: October 25, 2010

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

GRAPHIC: → De documentaire kreeg in **Zuidwolde** een mooie muzikale omlijsting van het Misdrom Consort. Foto: Dvhn/Kees van de Veen

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: DVHN

Copyright 2010 Noordelijke Dagblad Combinatie / Dagblad van het Noorden
All Rights Reserved